[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 614 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 197

ਡਬਲੂ ਕੁਜੁਰ

ਬਨਾਮ

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 1511)

12 ਮਾਰਚ 2024

[ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ˙ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ-ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 173-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਆਰ):

ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੈਕਸ਼ਨ 173 (2) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 7]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸੈਕਸ਼ਨ 173 (2)-ਸੈਕਸ਼ਨ 173 (2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਕੇਵਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਏ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12 ਅਤੇ 13]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ-ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਬਲੂ ਕੁਜੁਰ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ (i) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; (ii) ਉਹ ਧਾਰਾ 156 (3) (iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ (i) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ; (ii) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; (iii) ਉਹ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖੀ ਗਈ, [1985] 3 SCR 942:1985 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 103: (1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 537. [ਪੈਰਾ 14]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸੈਕਸ਼ਨ 173 (2) ਅਤੇ (5) - ਕੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹੈ-ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ: ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੇ ਸੱਤਿਆ ਨਰੀਅਨ ਮੁਸਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1980) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 152 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 173 (5) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਦਿਨੇਸ਼ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ., [2007] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1124:2007 ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 941: (2007) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 770 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਬਨਾਮ ਕਪਿਲ ਵਾਧਵਾਨ, [2024] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 677:2024 ਆਈ. ਐਨ. ਐਸ. ਸੀ. 58 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 15]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 172 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ

ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੋ-ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ। – ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। - ਧਾਰਾ 172 ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XII ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ 172 (1ਏ) ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 172 (1ਬੀ) ਅਜਿਹੀ ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਧਾਰਾ 173 (2)-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ-ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾਃ (i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ-(ਏ) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ; (ਬੀ) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; (ਸੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ; (ਡੀ) ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ; (ਈ) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (ਐਫ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ; (ਜੀ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਐੱਚ) ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ [ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376,376ਏ, 376ਏਬੀ, 376ਬੀ, 376ਸੀ, 376ਡੀ, 376ਡੀਏ, 376ਡੀਬੀ] ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। (ii) ਜੇ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 169 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੱਸੇਗਾ। (iii) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 170 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; (iv) ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ ਪੈਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। (iii) [ਪੈਰਾ 17]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1985) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 942:1985 ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 103:1985 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 537; ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਮੁਸਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1980) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 152; ਦਿਨੇਸ਼ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ., [2007] 9 ਐੱਸਸੀਆਰ 1124:2007 ਆਈਐੱਨਐੱਸਸੀ 941: (2007) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 770; ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਬਨਾਮ ਕਪਿਲ ਵਾਧਵਾਨ [2024] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 677:2424 ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 58-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ; ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ; ਧਾਰਾ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ; ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 1511

ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 17.01.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਨੰ. 2022 ਦਾ 11895

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਚੌਧਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਵਾਤਸਾਲਿਆ ਵਿਗਿਆਨ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼ਰਨ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸਾਗਰ, ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਗੁੰਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ, ਵੈਭਵ ਜੈਨ, ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ, ਅਤਿਨ ਸ਼ੰਕਰ ਰਸਤੋਗੀ, ਏ. ਵਾਸੂਦੇਵਾ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਯਾਦਵ, ਅਜ਼ਮਤ ਹਯਾਤ ਅਮਾਨਉੱਲਾ, ਰੁਚਿਰਾ ਗੋਇਲ, ਸਿਧਾਰਥ ਠਾਕੁਰ, ਸ਼ਾਰਨੀਆ ਸਿਨਹਾ, ਮੁਸਤਫਾ ਸਜਾਦ, ਕੀਰਤੀ ਜਯਾ, ਅਦਿਤ ਜਾਏਸ਼ਭਾਈ ਸ਼ਾਹ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 17.01.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 2022 ਦਾ ਏ. ਨੰ. 11895, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸੁਖਦੇਓਨਗਰ ਪੀ. ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰ. - 238/2022 ਮਿਤੀ 30.05.2022 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302,120-ਬੀ/34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1-ਬੀ) ਏ/26/27/35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ।

3. ਦਲੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

5. ਵਿਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 17.07.2023 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਕੋਰਮ-ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਟਿਸ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨਃ -

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਨੂੰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੰ. 2874/2023 ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਡਬਲੂ ਕੁਜੁਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ.

ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ.) ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼. ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੌਂਪਣਗੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਸੰਬਰ 2023 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।

6. ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਝਾਰਖੰਡ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ/ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

7. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

8. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਆਰ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ।

9. ਧਾਰਾ 173 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-

"173. ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ। - (1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

[(1 ਏ) ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ [ਧਾਰਾ 376,376ਏ, 376ਏਬੀ, 376ਬੀ, 376ਸੀ, 376ਡੀ, 376ਡੀਏ, 376ਡੀਬੀ ਜਾਂ 376ਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ] ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਿਸ ਦਿਨ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।]

(2) (i) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(ਏ) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ;

(ਬੀ) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;

(ਸੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ;

(ਡੀ) ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ;

(ਈ) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਐੱਫ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

(ਜੀ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਐੱਚ) ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ 2 [ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376,376ਏ, 376ਏਬੀ, 376ਬੀ, 376ਸੀ, 376ਡੀ, 376ਡੀਏ, 376ਡੀਬੀ] ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(ii) ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 158 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਬਾਂਡ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

(5) ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 170 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ-

(ਏ) ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(6) ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ(5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਏਗੀ ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੇਗਾ; ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

10. ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇਗਾ।

ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ' ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ, ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 170 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 170 (1) ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

"170. ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।- (1) ਜੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਉੱਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਵੇਗਾ।

11. ਧਾਰਾ 172 ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XII Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਾਰਾ 172 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈਏ) ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 172 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1 ਬੀ) ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਡਾਇਰੀ ਇੱਕ ਵਾਲੀਅਮ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

12. ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਪੁਲਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ

ਰਿਪੋਰਟ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਫਾਰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂਅਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 173 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ।

13. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਚੈਪਟਰ XII ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

14. ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ (i) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, (ii) ਉਹ ਧਾਰਾ 156 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (iii) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹਨਃ (i) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ii) ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (iii) ਉਹ ਧਾਰਾ 1561 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ; (1985) 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 942: (1985) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 537

ਸਿਰਫ਼ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 173 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਮੁਸਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [2] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 175(5) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਦਿਨੇਸ਼ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. [3] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਅਕਸਰ ਉਦੋਂ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਧਾਰਾ 173 (5) ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਬਨਾਮ ਕਪਿਲ ਵਾਧਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ-

"ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ, ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 (8) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਇੱਕ ਅਧੂਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2 (1980) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 152

3 [2007] 9 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 1124 : (2007) 8 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 770

4 [2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 677 : 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 391 (@ਐਸ ਐਲ ਪੀ (ਸੀ ਆਰ ਐੱਲ) ਨੰ. 2023 ਦਾ 11775)

16. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. 17 ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 173 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇਃ -

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(ਏ) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ;

(ਬੀ) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;

(ਸੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ;

(ਡੀ) ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ;

(ਈ) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਐਫ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਚਲਕੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

(ਜੀ) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਐੱਚ) ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ [ਧਾਰਾ 376,376 ਏ, 376 ਏਬੀ, 376 ਬੀ, 376 ਸੀ, 376 ਡੀ, 376 ਡੀ, 376 ਡੀਬੀ] ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਈ (1860 ਦਾ 45) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(ii) ਜੇ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 169 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੱਸੇਗਾ।

(iii) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 170 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।

(iv) ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ ਪੈਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। (iii).

18. ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਿਆਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

19. ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:
ਨਿਯਮ ਹਨ, ਹਾਂ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ
(ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ: ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:
ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler